

Furre avviser KGB-kontakt

OSLO: Berge Furre avviser at han siden 1980 har pleiet kontakt med russiske diplomater annet enn i ambassade-mottakelser. Han sier at han heller aldri har sett eller blitt forelagt noe KGB-notat der han selv er omtalt.

HA: KJETIL STORMARK

– Hvis det finnes et slikt dokument, kan jeg tenke meg at det spiller hen på de eneste aler jeg noensinne har av noe mer omfattende art med en russisk diplomat. Jeg hadde en del samtaler omkring 1980 med førstesekretær i sovjetambassaden, Stanislav Tsjebotok, opplyser Furre til Arbeiderbladet.

Tsjebotok var KGB-offiser.

REFERATER

Furre viser til at dette forholdet allerede er offentlig kjent, og at han fortløpende leverte skriftlige rapporter til daværende utenriksminister Knut Frydenlund.

– Jeg skjønte at han var KGB-mann før Utenriksdepartementet skjønte det. Tsjebotok var veldig åpen, og sa ting jeg ikke ventet han skulle si, blant annet om bilaterale samtaler mellom Norge og Sovjetunionen om hvorvidt kong Olav skulle besøke Sovjet eller ikke, avslører Furre.

– På grunn av Tsjebotoks åpenbare KGB-bakgrunn leverte jeg etter hvert møte et detaljert samtalerferat til utenriksminister Knut Frydenlund, som var glad for referatene. Dette gjorde jeg fordi jeg regnet med at også Tsjebotok førte referater, og jeg ville derfor sikre meg, sier Furre.

HEMMELIG

Han viser til at han aldri har forsøkt å holde denne kontakten hemmelig, men at da Bergens Tidende noen år senere offentliggjorde saken over en hel side, skal dette ha skapt betydelig bekymring i sovjetiske ambassaden.

– Hvis det finnes et KGB-dokument, så må det være om dette. Men jeg må si at det er få ting jeg har så god samvittighet for som akkurat denne saken, kommenterer han. Etter 1980 sier Furre han ikke har hatt noen som helst kontakt med russiske diplomater.

Ifølge Furre ble det overhodet ikke nevnt noen navn da førstestatsadvokat Lasse Qvigstad og fungerende overvåkingsjef Ellen Holager Andenæs i møtet 16. januar tok opp hans kontakt med utenlandske diplomater.

– Ingen navn, ingen datoer, ingen tidspunkter. Det ble sagt bare rent generelt at jeg gjennom tidene hadde snakket med diplomater som hadde hatt kontakt med østlige etterrettingsorganisasjoner, og slik kontakt har jo alle diplomater, svarer Furre.

DIPLOMATKONTAKT: Berge Furre hadde kontakt med en diplomat. Det mener Overvåkingspolitiet burde ført til videre etterforskning.

FOTO: TERJE AKERHAUG, ARBEIDERBLADET

Russer-kontakt ble politisak

HA 23/1-96

OSLO: Berge Furre er nevnt som kilde i en KGB-rapport som omtaler hendelser og begivenheter i Norge på siste halvdel av 1980-tallet. Rapporten er lagd av en russisk diplomat og etterretningsoffiser i Norge som Furre skal ha pleiet kontakt med.

HA: KJETIL STORMARK

Furre bekrefter overfor Arbeiderbladet at det var hans kontakt med utenlandske diplomater som overvåkingspolitiet konfronterte ham med i møtet torsdag 16. januar. Iler deltok, i tillegg til Furre, førstestatsadvokat Lasse Qvigstad, fungerende overvåkingsjef Ellen Holager Andenæs og henners nestkommanderende, politisinspektør Per Gammelgård.

INGEN NAVN

På dette møtet ble Furre nektet muligheten til å lese gjennom på forhånd hva tidligere overvåkingsjef Hans Olav Østgaard ville si om dette forholdet i høringen i Stortinget dagen etter. Derfor nektet Furre å oppheve politiets taushetsplikt om hans overvåkingsgjessak, slik Qvigstad hadde bedt om.

Det var et tips fra en samarbeidende tjeneste om Berge Fures samtaler med nettopp den russiske diplomaten som trolig var utslagsgivende da førstestatsadvokat Lasse Qvigstad og overvåkings-

politiet valgte å gå videre med undersøkelsene av Berge Furre i Stasi-arkivene i det tidligere DDR. Den russiske statsborgeren drev under sitt diplomatiske dekke med etterrettingsvirksomhet, trolig i form av innsamlings av politisk etterretning.

RYKTE

Tipset om Furre ble mottatt en gang i perioden 1989-1994, etter Berlin-murens fall, men før Lund-kommissjonen ble nedlagt.

Etter det Arbeiderbladet har grunn til å tro, skal tipset ha klart utgangspunkt i KGB-notatet som den russiske diplomaten og KGB-offiseren i Norge har produsert, og som skal ha kommet på avveier fra KGBs arkiv.

Overvåkingspolitiet skal ha fått oversendt utdrag av det aktuelle notatet. Arbeiderbladet er ikke kjent med hvilken tjeneste det var som tok kontakt med overvåkingspolitiet.

NEPPE STRAFFBART

At tipset først ble gjenstand for

etterforskning da Furre ble medlem av Stortingets granskingskommisjon for de hemmelige tjenestene (Lund-kommissjonen), antyder imidlertid at overvåkingspolitiet ikke kunne føre noen bevis for straffbare forhold. Snarere er det sannsynlig at man så på Furre som en potensiell sikkerhetsrisiko, all den tid han gjennom deltakelsen i Lund-granskningen fikk tilgang til topphemmelig materiale fra alle de tre hysj-tjenestene i Norge.

Både politi og påtalemyndighet har gjentatte ganger understreket at det ikke finnes skjellig grunn til mistanke om straffbare forhold knyttet til Berge Fures person. Dette har påtalemyndigheten hele tiden fastholdt.

Østgaard sa imidlertid i Furre-høringen 17. januar at det ikke var noen som helst faglig begrunnelse for å stanse etterforskningen og undersøkelsene i Stasi-arkivene.

Jeg har svart at man bør fortsette etterforskningen. Med det mener jeg at det kan være grunn-

lag for å gå videre med en del saker, sa Østgaard.

Stoppet

OSLO: Førstestatsadvokat Lasse Qvigstad innstilte 16. desember i fjor alle undersøkelser av nordmenn i Stasi-arkivene, bare med unntak av en pågående etterforskning av en nordmann for mulig industrispionasje.

Fram til da var det begrenset med opplysninger som var framkommet om Berge Furre. Den ferskeste opplysningen skrev seg fra 1983, og omhandlet Fures deltakelse på en anti-atomvåpen-konferanse i Vest-Berlin, der Furre – sammen med andre deltakere – reiste på et illegalt opposisjonsmøte i en leilighet i Øst-Berlin i det tidligere DDR. (A-pressen)